

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^{ro.} 41.

7. Kwietnia 1824.

Wiadomości krajowe.

Uwiedomienie

C. K. Rządu krajowego.

Aptekarz Samborski Leopold Spausta, wydał w roku 1823 bezpłatnie wszystkie lekarstwa, do leczenia ubogich chorych na oczy w obwodzie Cyркуła Samborskiego znajdujących się, których Okulista krajowy w cyrkulowem mieście Samborze leczył, a za które lekarstwa, podług ustanowionej taksy mógł być 34 ZR. 42 Mon. Konw. z umiarkowania wypadłych żądać.

Czyn ten bezinteresowny, miłość bliźniego na celu mający, podaie się niniejszemu do publicznej wiadomości.

Wiadomości zagraniczne.

Indyje Zachodnie.

Dnia 6go Stycznia wyszło w Port au Prince rozporządzenie Prezydenta Boyera treści następującej:

»Gwardyje narodowe tak w miastach jak i po wsiach niezwłocznie mają być urzędzone. Na mocy rozporządzenia z d. 18go Września wszystkie puki liniowe powinny być uzupełniane. Wszelka w zbrojowniach, twierdzach i t. d. znajdująca się broń, wszelkie zapasy prochu i innych wojennych potrzeb niech będą często przeglądane i w najlepszym utrzymaniu porządku. Dowodcy obwodów odpowiedzialni są narodowi i Rządowi za wykonanie powyższych rozporządzeń, i innych ku utrzymaniu powszechnego bezpieczeństwa poroczonych im obowiązków.«

Dwudziesta pierwsza rocznica niepodległości dawała powód do różnych mów, w których uważano szczególnie następujące miysaca: »Doświadczenie oczy nas, ażebyśmy zawsze gotowi byli do boju. Poprzysięgamy, że nie tylko w Francyi, ale żadnemu Mocarstwu podlegli nie będziemy.« Kilko dniami przody powiedział Prezydent w odezwie swojej: »Dawno już jesteśmy wolni i na mocy naszych konstytucyjnych zasad zachowujemy się neutralnie we wszystkich rozruchach na wyspach nas otaczających. Nie nam więc zarzuczać nie można. Wszelako

rozmaite Rządy na nasze przyjacielskie postępowanie, poniżającem odpowiadają milczeniem; inne żądają tego, co obraża nasz honor narodowy, uczucie i nasze obowiązki. Jestto skutek niedorzecznego przesądu, który u nich panuje przeciw czarnemu kolorowi, przesądu wykrywającego się nam nie tylko przez przesławianie czarnych w różnych krajach, ale i dla tego, że niektóre Mocarstwa uznały w prawdzie niepodległość nowych Państw wolnych Ameryki południowej, nie chcąc naszej uznać i t. d.«

Zjednoczone Stany Ameryki północny.

Do Londynu przybyły Gazety Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej z d. 17go Lutego, które donoszą, że Prezydent oświadczył Kongressowi swój zamiar postawienia marynarki na stopniu pokoju.

Wniosek P. Webstera względem posłania Ajenta dyplomatycznego do Grecyi, stał się w Izbie Deputowanych powodem tak żywych rozpraw, że uradzono nakoniec, ażeby sprawę tę odłożyć do niepewnego czasu.

Ameryka Hiszpańska.

Następująca jest treść listu, który Bolivar powróciwszy do Peru [pisał do Riva-Aguero:

Lima d. 4. Września 1823.

»Naydroższy moj przyjacielu! Z troskliwem sercem udzię się do W Pana, w jedney z nayważniejszych a oraz naytrudniejszych spraw, jaka tylko kiedy w życiu dyplomatyka zdarzyć się mogła.«

»Sądząc, że w chwili tej byłoby niepotrzebnie dochodzić nieporozumien, zachodzących między W Panem i Kongressem, a tym mniej jeszcze rozierać tychże charakter. Jest to prawda, że W Pan żyjesz teraz w otwartej wojnie z narodową reprezentacją jego oyczyzny. To, od twórców wolności Peruwiańskiej zwołane reprezentacyjne Zgromadzenie uznane zostało od władz równie, jak i od mieszkańców; wszakże sam W Pan winien jest; temu zgromadzeniu wyniesienie swoje na Prezydentstwo. Rzecz niezaprzeczona że Władzy uznanej od ciała

reprezentacyjnego obranego przez naród nie może ogłaszać nieważną żadna osoba, być gdyby ona była niewiedzieć czém, a tém mniej WPan, który byłeś główną sprzężyną ustalenia narodowej reprezentacji, a na urzędzie Prezydenta złożyłeś nroczytą przysięgę wierności. Sądzę mój przyjacielu, że zasadzie tej nikby niepotrafił zaprzeczyć. Zobaczymy co będzie skutkiem przeciwnego iey postępowania.»

»Bonaparte w Europie a Yturbide w Ameryce, każdy w swoim zakresie, był nadzwyczajnym przykładem, który wystawia nam nową Historiā świata. Mimo tego jednak nie mogli uniknąć upadku, ponieważ oba popelnili polityczny rabunek Państw i Tronów i zhańbili świątynię praw i towarzyskich przywilejów. A WPan, WPan dodałeś jeszcze do tego najbardziej gorszącą osób Ministrów obrazę. Nie sądząc, ażeby WPanu obojętnymi być miały, te głośne wyrażenia się oburzeń, które mi zdarzenie w Traxyllo — jedna z nacyzarniejszych plan hańbiących Amerykańską rewolucyją — napelnilo wszystkich poczciwych mieszkańców. Potém, co się stało, spodziewać się WPan tylko możesz ztorzezeń we własnym kraju, a nagany w Europie.

»Wszelako ofisrnić WPanu moję przyjaźń, i chcę WPanu dać wszelkie wsparcie, na jakie mi godność moja pozwoli. Jeżeli WPan zechcesz przyjąć moje rzetelne usługi, Puthownik Urdaneta i P. Galdeano są umocowani do naprawienia wszelkich pomyłek, zachodzących między WPanem i tymi, co w tej nieszczęśliwej sprawie działają pod rozkazami WPana.»

»Niechybny jest upadek Peru jeżeli WPan nie przyjmiesz tego szlachetnego wezwania. WPan odrzucając je, możesz się tylko spodziewać ztorzezeń i pogardy Amerykanów, a niewoli swojej ocozynny. Powszechna opinia tak dalece określi WPana, że we własnem sumieniu nie będzie mógł znaleźć schronienia. WPan i jego zwolennicy niech nie spodziewają się panować w Limie, ponieważ my wszyscy będziemy mścicielami Peru, a nawet w przypadku, gdyby udało się nieprzyjacielowi włożyć na nas iarzmo Hiszpańskie, i wtenczas twoiego niedostąpisz zamiaru. Nareszcie bądź WPan przekonany, że iakkolwiek sprzytałoby szczęście życzeniom WPana, nigdy przekształcić nie potrafisz natury praw fundamentalnych towarzyskiego porządku, który WPan zdeptałeś nogami; uwaga ta będzie źródłem wyrzutów sumienia ścigających WPana aż do grobu.»

»Przebacz mi WPan tę otwartość mowy moiej, którą nie natchnął mnie żaden osobisty,

polityczny powód; ale stojąc na czele konstytucyjnego i niepodległego Państwa, działalbyim wbrew moiemu obowiązku, milcząc na WPana postępowanie, które w terażniejszym stanie rzeczy tak niezłożone na Amerykę ścignąć może nieszczęścia. Z drugiej strony nie mogę tego zapomnieć, co WPan czyniłeś dla Ameryki a szczególnie dla Peru, którego byłeś wybawcą.»

»(Podp.) Bolivar.»

Kongress Meksykański ochwalił pod d. 16. Grudnia r. z. połączenie się wszystkich Meksykańskich prowincyi w jedno związkowe Państwo. Na to połączenie się uroczyście zezwolił samowładny Kongres wszystkich do Meksyku należących Państw, a to następującym wyrokiem:

»Naywyższa wykonawcza władza mianowana uprzednio przez samowładny Kongres Meksykański oświadczyła, że Kongres ten uchwalił co następuje: Ponieważ przystano na piąty artykuł umowy konstytucyjney brzmiającej następującym sposobem: Narod Meksykański przyimuie za Konstytucyją: Rzeczpospolitą związkową z Kongressem lud przedstawiającym, przeto artykuł niniejszy ma być natychmiast obwieszczony. Obwieszczenie uświetnione będzie wystrzałami z dział, dzwonieniem i t. p. Wyrok ten zostanie także po wszystkich prowincyach ogłoszony, którym nakazano będzie, ażeby żadnych nie czyniąc postanowień, czekały zestrony Kongressu na ogłoszenie całej Konstytucyi i t. d.

Rodney, pełnomocny Minister Zjednoczonych Stanów Ameryki północney w Buenos-Ayres, przybył tam dnia 16go Listopada.

Goniec Angielski donosi z Peru, że słycał, iż republikański Jenerał Santa Cruz pobity został pod Desaguadero przez Królewskiego Jenerała Valdes. Jenerał Santa Cruz, którego oddział składał się ze 4 do 5000 Peruwianów, co ani bić się nie obcieli, ani zostawać w swoich szeregach, zaledwo w 700 ludzi powrócił do Moguery, gdzie naradzał się z Jenerałem Suore. Oczekują oddziału posilkowego złożonego z 2,000 Chiliczyków, w którym wiele pokładaiają nadziei. Bolivar otrzymawszy, iakk wiadomo, główne dowództwo w Peru ma wprawdzie pod sobą znaczne sily zbrojne, lecz były Prezydent Peruwiański Rzeczypospolitey, Riva-Aguero, wstrzymuje go koło Limy, zajmując ciągle iako buntownik woyskiem swoim Traxillo.

Podług doniesień z Alvarado z d. 3go

Stycznia, Król: Angielscy Kommissarze Lionel Harvey, Cockburn i Warn przybyli w dobrém zdrowiu do Xalapy (na drodze między Vera Cruz i Meksykiem) gdzie od Jenerała Guadalupe Vittoria zaszczytnie byli przyjęci. »Kongres Meksykański (piszą w liście z Alvarado) z radością dowiedział się o ich przybyciu i już czynią przygotowania, do przyjęcia ich sposobem wyszczególniającym.«

Brazylia i Portugalia.

Gwiazda z d. 15go Marca umieściła wyjątki z Gazet Rio-de-Janeirskich z d. 10go Stycznia (nadeszłych d. 10go Marca do Londynu) w których czytamy następujące wiadomości: »Senat oświadczył, że nad przelożonym mu przez Cesarza wnioskiem do Konstytucyi, którego redakcyą trudniła się Rada Stanu (a którego treść była już w Gazetach naszych) żadnych uwag czynić nie będzie. Konstytucya ta jest w oczach Senatu dowodem liberalnego sposobu myślenia JKMości i Jego Ministrów; a ponieważ nie podpada żadnym wątpliwości, że go i narodowe przyimie zgromadzenie, mniema Senat, iż nie potrzeba oczekiwać tego przyjęcia. Tym końcem dwa protokoły otworzono, jeden dla tych, którzy tej Konstytucyi zechcą, a drugi dla tych, którzy na nią nie przystaną, iednakże, ażeby to głosowanie przyspieszyć, protokół miał być tylko przez dni dwaście otworzony. Ponieważ pokazało się więcej takich co obcieli, iak takich co nie chcieli Konstytucyi, upraszał Senat Cesarza, o ogłoszenie prawa fundamentalnego, które wiecznemi czasy Brazylia rządzić miało, co Cesarz Jmć wypełnił d. 9go Stycznia.

Znany z ostatnięj rewolucyi i reformy Rządu Jenerał Sepulveda umarł w Lizbonie.

Hiszpania.

JKMość mianować raczył Infanta Portugalskiego Don Sebastiana, Infantem Hiszpanii.

Król właśnie co tylko następujących mężów mianować raczył Członkami Rady Królewskiej: D. Ignacia Lorensa, Rejenta Sądu (Audyencyi) Estremadury; D. Juana Garrido, Członka Rady Nawaryjskiej; D. Leona de la Camara Cano, Radcę finansowego; D. Michala Otana, id.; D. Tadeusza Gil, id.; D. Ludwika de Leon, id.; D. Suaresa Valdes, honorowego Audytora Kancelaryi Grenadzkiej; D. Dionizego Catalana, Porucznika Korregidora Madryckiego.

Do Vigo przybył okręt Brazyliański z Rio de Janeiro przeznaczony do Hawru; miał na swoim pokładzie ze 20 podróżniących płci oboięj, a między innemi także wygnanych z Brazylji Bonifacyów. Ponieważ Hiszpania nie oznata ieszcze bandery Brazyliańskiej, Gubernator przeto zatrzymał okręt i posłał do Madrytu z zapytaniem, co ma z nim robić.

Wielka Brytania i Irlandya.

Na posiedzeniu Izby Niższej z d. 9. Marca przelożył P. Grattan prośbę podpisaną przez najwyższe Duchowienstwo Irlandyi, w której żądano zniesienia nieznosnych przesądów w systemacie naukowym Irlandyi. Mówiono w nięj n. p., że w znaczney ilości Katolickich miast i wsi, gdzie między 40 albo 50 katolickimi uczniami, ani iednego nie ma Protestanta, wszyscy nauczyciele są protestanci. A wszakże to Katolicy opłacaia tych naucozycieli. Ze strony Rządu twierdzono, że nie można katolickich nauczycieli wprowadzać do szkół Irlandyi, ponieważ przez to poważałoby tylko kłótnie między Katolikami i Protestantami. Izba obmyśliła prośbę Katolickiego Duchowienstwa złożyc w biurze Izby, miała być potem drukowana i rozdana pomiędzy Członków.

Na posiedzeniu z d. 8. t. m. w imieniu Kancelerza Izby Skarbowey, P. Huskisson, dał nowy plan Rządu względem handlu towarami iedwabnemi. Na dawniejszy plan Ministra zezwalający na przywóz zakazanych towarów Francuzkich za opłatą cła, powstawało wiele głosów, a szczególnie ze strony fabrykantów. Rząd wysłuchawszy wszystkich stron w tęj sprawie, utwierdzony został w przekonaniu, że byłoby naylepięj na raz nakonczyć niespokojność fabrykantów i robotników iedwabiu. Dał przeto swoje zdanie, ażeby cło przywozowe na iedwab (materiał) zmniejszyć już od d. 25. Marca, nie czekając do d. 25. Lipca. Miano zezwolić także, ażeby każdy zapaty swoje surowego i przedzonego iedwabiu, od którego większe cło opłacano, dostawił do magazynów cłowych, gdzie oddaną mu zostanie ilość opłaty i gdzie towar jego leżyć będzie aż do d. 25. Marca, zład potem odbierze go sobie za opłatą cła mniejszego. Punkt nayważniejszy, w którym Rząd czyni ulgę fabrykantom i pracownikom około iedwabiu jest ten, że gdy podług nowego przelożenia Rządu zakaz przywożenia obcych iedwabnych towarów miał być w krótkim czasie zniesiony, tenże trwać będzie aż do Lipca 1826, przez co mającym wielkie zapasy robionych w kraju towarów iedwab-

nych nastęrczy się sposobność zbycia tychże przed zniesieniem zakazu przywożenia obcych iedwabnych wyrobów. Ministrowie mają jeszcze zamiar zezwolić, ażeby w tęg chwili w kraju znajdujące się towary iedwabne złożone zostały do magazynów ołowych a wywożone za granicę dostawały nagrody wywozowe, chociaż nagrody ustają na przyszłość w skutku pomniejszonej daniny od przywożenia surowego iedwabiu. Izba stuchiała z radością tych przelożeń i zezwoliła na nie iednogłównie.

Na iedném z ostatnich posiedzeń, Kanclerz Izby Skarbowej oświadczył na uczynione mu zapytanie, że w skutku zasad przyjętych na ostatniem posiedzeniu Izby, gdyby w przypadku zagraniczne Rzady w portach swoich większy niż Angielskie, iak na własne okręty nakładały podatek, albo większy, iak w Anglii pobierano od obcych okrętów, Rząd Angielski będzie miał prawo podwyższyć opłatę nałożoną na okręty tych Narodów, stawiając ją wrówni z opłatą, którą w krajach owych pobierają od Angielskich okrętów. Oto Rząd Francuzki nałożył właśnie na okręty Angielskie o mniejszej ilości beczek większy podatek, od owego, który Francuzkie okręty podobnego łazunku opłacają w Anglii. Ponieważ Rząd Francuzki nie zmniejszył dotąd tęg opłaty, przeto ani wątpić, że będzie obowiązkiem Kanclerza uczynić przelożenie względem rozkazu Rządowego, ażeby podwyższono także opłatę na podobne Francuzkie okręty nałożoną. Ale spodziewa się, że Francya błęd swój poprawiwszy, nie zechce go przymuszać, by wspomniane wyżej czynił przelożenie.

Liczba Algierskich małych woiennych statków, krążących po morzu śródziemnem, nie jest znaczna; ale są one tym niebezpieczniejsze dla handlu, ponieważ płyną oddzielnie, a przeto o ich obrotach żadnej nie można poznać wiadomości. Okręty te odcieły są od Algieru, gdyż większa część eskadry Angielskiej zgromadzonej dawniej koło Malty blokuje teraz Algier. Jeszcze nie uderzono na niego; Anglicy oczekują posiłków z Angielskich portów, szczególnie bombardowych okrętów i rac Kongrewskich. Admirał Angielski odebrał rozkaz depeze swoje przeznaczone do Angliiazać przepisać na drugą rękę i posłać je przez Marsylię do Posta Angielskiego do

Paryża, który ie odeszle do Londynu; a to dla tego, ażeby Rząd Angielski miał zawsze wiadomości z pod Algieru, gdyby okręty wystane do Anglii na niepomyślny wiatr natralify.

Francya.

Gwiazda czyni uwagę o wyborach do Izby Deputowanych, że pomiędzy nowo obranymi Deputowanymi znalazł się 197 Prezydentów Kollegiów wyborczych, którzy, iak wiadomo, wszyscy od Rządu i po największej części z rozwiązanej Izby mianowani byli. Z Członków byłej Izby obrano powtórnie 144.

Królewskiem rozporządzeniem zezwolono na założenie dla Departamentów Pas de Calais, Północy i Sommy towarzystwa zapewniającego od szkód wynikających z gradobicia. Innem rozporządzeniem zezwolono dla pięciu południowo-Francuzkich Departamentów na założenie towarzystwa zapewniającego od szkód ogniowych.

Dyrekcye Francuzkie i Hiszpańskie urzędów pocztowych zrobiły między sobą ugodę tyczącą się urzędzenia woyskowych poczty w Hiszpanii potrzebnych dla woyska zajmującego.

Zmarła d. 10go Marca w Paryżu Xiećniczka Ludwika Adelsida de Bourbon-Condé, urodziła się d. 5. Października 1757 w Chantilly. Roku 1780 przyjęła tytuł Opatki Remiremontu. Dnia 17. Lipca 1789 opuściła ze swoim oycem Francyję i udała się do Bruxelli, a ztamąd do Turynu. Tam poświęciwszy się całkiem życiu klasztornemu, o postanowieniu swoim doniosła Królowi. — Znajdowała potém schronienie w Niemczech, Rosyi i w Anglii, dopiero r. 1814 powróciła na oyczystą ziemię i odtąd żyła w pobożności i bogobojnym życiu, iako Przeorysza klasztoru.

Xiążę Cambaceres naywięcej w testamencie swoim zapisał synom brata swojego. Starszemu przekazał dóm swój w Paryżu i 250,000 frank. rocznego dochodu, młodszemu 150,000 fr. rocznego dochodu. Bratu zapisał 12,000 frank. i 40 akcy bankowych; siostrze swojej P. Gilles włość czyniącą rocznego dochodu 5,000 fr. i 40 bankowych akcy; iednemu ze swoich siostrzeńców 80,000 fr. w gotowiznie i włość po śmierci matki jego, drugiemu 60,000 fr. w gotowiznie i t. d.

(Do tego Numeru Gazety jest Rozmaitości Numer XIV. dołączony.)